

KRISTINA KIŠ
(Osijek, Hrvatska)

BORIS KIŠ
(Pečuh, Mađarska)

**Silvestar Balić: O Bibliografiji hrvatskih časopisa
u Mađarskoj (1989. – 2009.)**

Prikaz govori o knjizi autora Silvestra Balića “O bibliografiji hrvatskih časopisa u Mađarskoj (1989. – 2009.)” koja je izdana u Pečuhu 2019. godine. Bibliografija je usmjerena na periodične publikacije koje su temom ili autorom vezane za Hrvate kao nacionalnu manjinu u Mađarskoj. Napisi su svrstani u kronološki niz od sedam časopisa koji započinje napisima iz časopisa Glas (1989. – 1990.) do časopisa Pečuški/Pécsi horizont (2008. – 2009.). Autor je zabilježio mnoštvo detalja, izložio kratak uvod o svakom naslovu časopisa i uz svaku bibliografsku jedinicu naveo o kojoj se vrsti teksta radi. Bibliografija sadrži kazalo imena i indeks pojmova sa stručnim kazalom. Najviše je radova tematski vezano uz hrvatsku poeziju i katoličku crkvu.

Bibliografija hrvatskih časopisa u Mađarskoj Silvestra Balića prije svega je značajni prilog kulturnoj i društvenoj povijesti Hrvata u Mađarskoj. Autor je svoju pažnju usmjerio na periodične publikacije koje su prvenstveno temom ili autorom vezane za Hrvate kao nacionalnu manjinu u Mađarskoj. Prikupljeni su i prikazani podaci o publikacijama koje su izlazile u Budimpešti, Pečuhu i manjim mjestima u Mađarskoj u razdoblju od 1989. godine do 2009. godine, kada prestaje izlaziti posljednji broj časopisa Pečuški/Pécsi horizont. Časopisi, čiji je pregled omogućen ovom bibliografijom, okupljaju 530 autora hrvatske manjinske zajednice, a vrste se tekstova kreću od vijesti, razgovora, osvrtu a liturgijskih tekstova pa sve do književnih djela i njihovih prijevoda, studija i stručnih tekstova s polja kroatistike. Časopisi su često dvojezični, pa i trojezični, pa se tako pojavljuju hrvatski, mađarski, srpski i slovenski jezik, a nerijetko se osim o Hrvatima u Mađarskoj govori općenito o Južnim Slavenima.

Proučavatelji kulturne i društvene prošlosti Hrvata u Pečuhu, odnosno u Baranji i Mađarskoj općenito, dobili su ovom retrospektivnom bibliografijom izvor vrijednih bibliografskih podataka koje je autor otkrio i napisao da bi se otklonila mogućnost da budu prepušteni zaboravu.

Ovo je bibliografija za koju je valjalo provesti temeljito istraživanje, sabiranje, odabir i sadržajna analiza tekstova, a potom i klasifikacija te uređivanje. Napisi su svrstani u kronološki niz od sedam časopisa koji započinje napisima iz časopisa Glas (1989 – 1990.) do časopisa Pečuški / Pécsi horizont (2008. –

2009.). Kratak je period izdavanja navedenih časopisa pokazatelj krhkosti manjinskih časopisa i indikator problema s kojima se nakladnici suočavaju pri izdavanju.

U bibliografiji se uz svaku bibliografsku jedinicu navodi o kojoj se vrsti teksta radi. Tako je razvidno da se radi o pjesmama, pjesmama u prozi, pripovijetkama, jednočinkama, esejima, pričama i kratkim pričama, dramama, tragedijama, kritikama, člancima, stručnim radovima, osvrtima, portretima, vježbama, programima, govorima, izvještajima, studijama, planovima sati, nastavnim planovima, liturgijskim tekstovima, proglasima, usmenim pjesmama, pozivima, vicevima, bilješkama, vijestima, in memoriam, molitvama, obavijestima, ulomcima, enciklikama, intervjuima, čestitkama, crticama, savjetima, zapisima, biografijama, dopisima, pismima, ulomcima iz evanđelja, legendama, poslanicama, poslovicama, propovijedima, scenarijima, kronologijama, kalendarima, novelama, prikazima, aforizmima, recenzijama, raspravama, dnevnicima, sentencijama, pravilnicima, referatima, obrascima i korespondencijom.

Autor je zabilježio mnoštvo detalja i izložio kratak uvod o svakom naslovu časopisa. Pripremljeno će kazalo imena i indeks pojmova sa stručnim kazalom čitateljima nesumnjivo olakšati snalaženje. Kazalo imena upućuje na broj radova pojedinog autora u časopisima koji su obuhvaćeni bibliografijom. Analizirajući podatke iz kazala imena možemo doći do zaključka koji su autori bili najplodonosniji u razdoblju od 1989. do 2009. godine u navedenim časopisima. Prema analizi, najviše je objavljenih radova Đure Frankovića i to njih 35 iz područja književnosti, Leona Sabolek je najproduktivnija autorica s 28 tekstova vjerske tematike, zatim Milica Klaić-Tarađija s 26 tekstova također vjerske tematike te Stjepan Blažetin s 26 tekstova različite tematike (pjesme, studije, osvrti). Stručno kazalo upućuje da se u poredanim časopisima radi o književnim djelima, znanstvenim i stručnim djelima, publicistici, liturgijskom tekstovima, molitvama i metodici. Sabirajući podatke po pojedinim temama možemo zaključiti da je najviše radova tematski vezano uz hrvatsku poeziju i crkvu, religiju, odnosno vjeru.

Ovaj je rad pohvalna znanstvenoistraživačka inicijativa u polju bibliografije posebice što se tiče značaja praćenja kulture, književnosti, društvenih pitanja i općenito života hrvatske zajednice u Mađarskoj. Nesumnjivo će pridonijeti zanimanju ostalih istraživača za daljnje proučavanje.